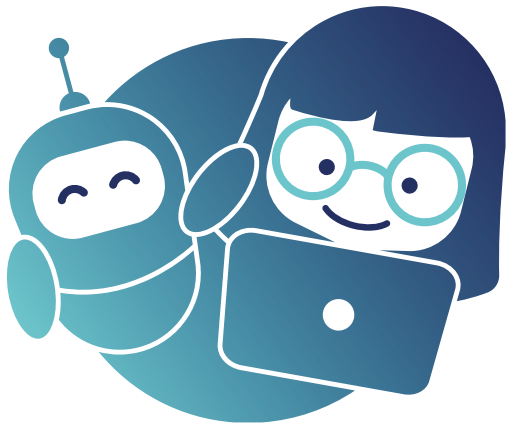

8

I'm not a Robot

Toolbox #8

Ar robotai jaučia?

Ižanga

Apie priemonių rinkinį

Šiame priemonių rinkinyje kalbama apie užuojautą, empatiją ir jausmus ir taip skatinami emociniai gebėjimai. Pagrindinis tikslas – kartu su vaikais aptarti emocijas ir padėti jiems suprasti, kad robotai ar dirbtinio intelekto valdomi prietaisai labai skiriasi nuo turtingo žmonių emocinio pasaulio. Daug dėmesio skiriama kūnui ir kūno pojūčiams, taigi plečiamos žinios apie žmogaus ir savo pačių kūną. Teminiu požiūriu Priemonių rinkinys Nr. 8 pratęsia Priemonių rinkinį Nr. 2, kuriame paaiškinami esminiai skirtumai tarp žmonių ir robotų arba dirbtinio intelekto valdomų prietaisų.

Ką apie tai
žinome?

Siekiniai

Vaikų nuomonė

Galimi vaikų klausimai

- Ar robotai jaučia?
- Ar robotas kiekvieną dieną būna tos pačios nuotaikos?
- Kaip atrodo, kai esu piktas, liūdnas, laimingas ir t. t.?
- Ar robotas jaučia? Kaip jaučia robotas, kaip jaučia žmogus?
- Koks skirtumas tarp žmogaus ir roboto?
- Ar aš jaučiuosi saugesnis, kai robotas atlieka užduotį?

Užduotys

8

Ką apie tai žinome?

Robotai arba dirbtinio intelekto valdomi prietaisai įvairiais jutikliais gali matuoti temperatūrą ir atpažinti įvairias medžiagas bei paviršius. Robotai ir dirbtinio intelekto valdomi prietaisai taip pat gali nustatyti, ar žmogus yra laimingas, liūdnas ar piktas, iššifruodami žmogaus veido išraišką ir kūno kalbą. Palyginę skirtingas laimingo žmogaus išraiškas, jie taip pat gali jas suklasifikuoti, pvz. nuo laimingo iki labai laimingo. Tačiau robotas ar dirbtinio intelekto valdomas prietaisas negali pats jausti ir atgaminti tokių emocijų kaip neapykanta, liūdesys, meilė ir džiaugsmas, net jei taip atrodo roboto ar dirbtinio intelekto ir žmogaus sąveikoje.

Be to, robotai ar DI valdomi prietaisai nejaučia nuovargio, alkio ar troškulio. Robotai ar DI valdomi prietaisai neturi fizinių poreikių.

Tačiau, siekiant geriau suprasti šias sudėtingas sistemas, robotai humanizuojami tiek vaikų, tiek suaugusiųjų vaizduotėje. Todėl robotas net neprivalo atrodyti kaip žmogus, kad jam būtų galima priskirti jausmus.

Įžanga

Ką apie tai žinome?

Siekiniai

Užduotys

Siekiniai

Pedagogai

Supras skirtumus

tarp jausmų ir pojūčių.

Stebės

the children's emotions and physical sensations

Palygins

jausmus ir suvokimą su technine (sensorine) realizacija.

Ką apie tai
žinome?

Darželinukai

Atpažins,

kas yra būdinga žmogui, o kas ne.

Supras,

ko reikia gyvai būtybei ir ko reikia robotui, kad galėtų egzistuoti.

Sustiprins

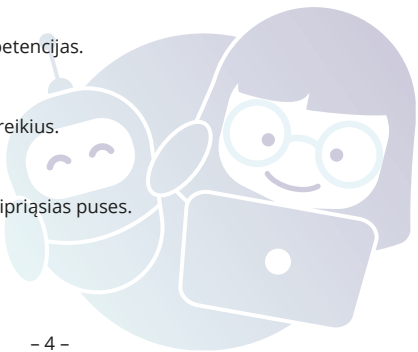
savo emocines kompetencijas.

Suvoks

savo kūną ir savo poreikius.

Atpažins

žmogaus ir roboto stipriąsias puses.

8

Exercise

Level

Jautrumas – Jausmai

Ko reikia?

Bet kokio roboto arba technologijos Fotoaparato

Skirtingų temperatūrų ir

skirtingų paviršių medžiagų, pvz. ledo kubelių, karšto vandens butelyje, minkšto arba švelnaus ir šiurkštaus arba kieto audinio gabalėlio.

Pasiruošimas

Paruoškite visas skirtingas medžiagas ir robotą – padėkite juos ant grindų arba ant stalo, priklausomai nuo to, kur norite atlikti užduotį. Pastatykite fotoaparataus arba laikykite jį rankose. Turėkite omenyje, kad jei užsiėmimo metu laikysite fotoaparataus, vaikai gali būti labiau sutelkę dėmesį į fotoaparataus nei į patį užsiėmimą.

Eiga

Vaikai tikrina savo kūno jautrumą, lygindami jį su roboto jautrumu. Vaikų grupei parodomas robotas ir įvairios medžiagos. Pirmiausia kiekvienas vaikas ištiesia vieną ranką. Pedagogas paima ledo kubelį ir priglaudžia jį prie kiekvieno vaiko odos, kad jis pajustų šaltį. Nufilmuokite vaikų reakcijas ir sukurkite trumpą filmuką. Parodykite filmuką vaikams ir pasikalbėkite apie jų reakcijas: Koks tai buvo jausmas? Dabar paimkite ledo kubelį ir uždėkite jį ant roboto „odos“. Kokia roboto reakcija? Aptarkite, kuo skiriasi vaikų ir roboto reakcijos. Tą patį darykite ir su kitomis medžiagomis, būkite kūrybingi ir stenkitės smagiai praleiskite laiką.

Galimi variantai

Naudokite robotą su jutikliais, kuriuos veikia, pavyzdžiui, skirtinga temperatūra. Aptarkite, ar robotas jaučia tikrus jausmų, ar tik imituoja jausmus.

Įžanga

Ką apie tai žinome?

Siekiniai

Užduotys

Exercise

Level ● ●

Atmintis su jausmais – žmogus ir robotas

Ko reikia?

Fotoaparato

roboto nuotraukos

**nuotraukų su vaikų
veido išraiškomis**

**simbolių, reiškiančių
jausmus (emodžių)**

Pasiruošimas

- Tegul vaikai nufotografuoja vieni kitus su skirtingomis veido išraiškomis
- Atspausdinkite nuotraukas ir prie kiekvienos pridėkite emodį, atitinkantį nuotraukoje pavaizduotą veido išraišką
- Dabar reikia tiek vieno roboto nuotraukų, kiek yra veido išraiškų. Prie robotų nuotraukų taip pat pridėkite simbolius, pvz., roboto nuotrauka

Eiga

O dabar atėjo metas pažaisti atminties žaidimą!

- Po žaidimo su vaikų grupe aptarkite, kas nutiko žaidžiant atminties žaidimą. Kaip vaikai atpažino roboto jausmus?
- Ar robotas apskritai turi jausmus? Ar jie kada nors yra matę robotą, reiškiantį savo emocijas, pavyzdžiui, filme?

Galimi variantai

Norėdami parodyti, kad kai kurios DI technologijos jau yra užkoduotos, kad atpažintų emocijas, galite žaisti su „Siri“ ir liepti jai groti liūdną muziką. Duokite komandą: „Siri, man šiandien liūdna, paleisk liūdną muziką“. „Siri“ gali įjungti muzikos programėlę ir paleisti ramią melancholišką muziką.

8

Exercise

Level

Roboto ir žmogaus kūno palyginimas

Ko reikia?

Seno arba sugedusio techninio prietaiso arba sugedusio roboto.

Žmogaus kūno dalių nuotraukų (arba galite prekybos centre nusipirkti tikrų gyvūnų kūno dalių)

Plakato su viso dydžio žmogaus kūnu

Eiga

Naudodami reikiamus įrankius išardykite sugedusį techninį prietaisą arba robotą. Priklausomai nuo vaikų amžiaus ar įgūdžių, vaikai gali padėti jums šiame procese. Visos skirtingos dalys išrikiuojamos ant grindų arba stalo: pvz., akumulatorius, laidai, ratukai, lustai ir t. t. Vaikų grupėje aptarkite, ką jie yra roboto ar techninio prietaiso viduje.

Dabar padėkite žmogaus kūno plakatą ant grindų arba ant stalo ir su vaikų grupe aptarkite žmogaus kūno dalis. Paklauskite vaikų, ar jie žino, kur yra širdis, smegenys, venos ir kt.

Dabar galite palyginti roboto dalis su žmogaus organais ir kūno dalimis. Aptarkite su vaikais, kuri dalis galėtų būti roboto smegenys (mikroschema), roboto širdis (baterija), roboto kojos (ratai), roboto kraujagyslės (laidai) ir t. t.

Aptarimas

- Ar manote, kad robotas savo vidumi panašus į žmogų?
- Kaip manote, ar robotas iš tikrųjų jaučia jausmus, ar tik imituoja juos?
- Ar pažįstate robotą, kuris turi jausmus?

Galimi variantai

Jei norėtumėte į žmogaus kūną pažvelgti per skaitmeninę prizmę, galite rasti marškinėlius, kuriuos nuskenavus planšetiniu kompiuteriu, bus parodytas žmogaus vidus. Viena iš šių marškinėlių versijų vadinama „Magiškais marškinėliais“ (angl. „Magic T-shirt“).

Įžanga

Ką apie tai žinome?

Siekiniai

Užduotys

Patarimai pagilintam mokymuisi

Literatūra

Computer e programmazione. Sollevo e scopro

by Rosie Dickins ISBN 9781474916318

Hello Ruby – Journey inside the computer

by Linda Liukas

Nuorodos

Robots/AI & Feelings

<https://medienportal.siemens-stiftung.org/en/artificial-intelligence-practical-example-facial-recognition-112808>

Treasure chest of feelings & needs

<https://hoeller-spiel.at/produkt/giraffen-schatzkiste/>

Rengėjai

8 priemonių rinkinį 2022 m. sukūrė Ulrike Stadler-Altman, Susanne Schumacher, Michael Højbjerg, Mia Lind, Karen Sterling, Michelle Kjær Vennekilde, Paulina Landtved

VYTAUTAS
MAGNUS
UNIVERSITY
MCH XXXI

Fakultät für Bildungswissenschaften
Facoltà di Scienze della Formazione
Facultà de Sciences dla Formazion

Brixen
Bressanone
Persenon

Børneinstitution
Holluf Pile - Tingkær

KLAX

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Šio leidinio turinys atspindi tik autorių požiūrį. Europos Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį šiam leidinyje esančios informacijos panaudojimą.

Šiam darbui taikoma licencija Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International:
<https://creativecommons.org/licenses/by-ncsa/4.0/>

